

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішенням Вченої ради
Харківського національного
університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

Т.Б. Веркіна
Голова Вченої ради, ректор
Протокол № 7 від «23» лютого 2017 р.

Введено в дію Наказом № 09/1 - «З»
від «23» лютого 2017р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Харків – 2017

1. Загальні положення

1.1. Положення про вільний вибір здобувачами вищої освіти вибіркового навчальних дисциплін (далі – Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, пункт 15 «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

1.2. Освітня програма з будь-якої спеціальності (спеціалізації) містить нормативну та варіативну складові. Обсяг дисциплін вільного вибору студентів складає не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми відповідного рівня вищої освіти.

1.3. Навчальні дисципліни за вибором здобувача – це дисципліни, що вводяться ХНУМ імені І.П. Котляревського для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних вимог особи для потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних особливостей тощо.

Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності з метою формування компетентності здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.4. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми здобувач

здійснює при формуванні індивідуального навчального плану. Згідно з вимогами Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу індивідуальний навчальний план здобувача (ІНПЗ) є основним робочим документом здобувача.

Індивідуальний навчальний план розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибірккові навчальні дисципліни, обрані здобувачем, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю (спеціалізацією), та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, державна атестація випускника).

1.5. Дисципліни вільного вибору здобувача представлені у навчальному плані відповідної спеціальності (спеціалізації) переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни відповідної спеціалізації, так і дисципліни інших спеціалізацій. Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру вказана в навчальному плані. Здобувач має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку, або будь-які інші дисципліни із навчального плану іншої спеціальності (спеціалізації), які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному – осінньому або весняному – семестрі. Якщо здобувач обирає дисципліну з іншого навчального плану, він зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни, та скласти відповідний підсумковий контроль, в тому числі екзамен, не зважаючи на кількість екзаменів, що передбачені навчальним планом його спеціальності (спеціалізації) в даному семестрі. Здобувач не може обирати дисципліни з інших навчальних планів, якщо наслідком його вибору є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня знань та вмінь. Здобувачі мають право обирати вибірккові дисципліни на весь період навчання.

1.6. Вивчення вибірових дисциплін проводиться:

- на першому ступені вищої освіти – з другого навчального року (третього семестру);
- на другому ступені вищої освіти з першого навчального року (першого семестру, при поданні документів про вступ).
- на третьому ступені вищої освіти з першого навчального року (першого семестру, при поданні документів про вступ).

1.7. Обсяг вибірової дисципліни становить не менше 3 кредитів ЄКТС. Формою підсумкового контролю вибірових дисциплін є залік.

2. Навчально-методичне забезпечення вибіркових навчальних дисциплін

2.1. Викладання вибірових дисциплін можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, наукового, навчально- методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

2.2. Кафедри, що забезпечують викладання вибірових дисциплін кожного навчального року подають в деканати / відділ аспірантури список дисциплін для вибору здобувачами, робочі навчальні програми та анотації навчальних дисциплін.

2.3. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватись.

2.4. Затвержені переліки вибірових дисциплін розміщуються для ознайомлення здобувачів на офіційному сайті ХНУМ імені І.П. Котляревського та на інформаційних стендах кафедр і деканатів із зазначенням короткого опису змісту дисциплін, обсягу в кредитах ЄКТС, семестру викладання.

3. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти

3.1. Для формування контингенту здобувачів для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік, деканати / відділ аспірантури ознайомлюють їх з переліком вибірових дисциплін та їх анотаціями; сприяють здобувачам в одержанні в повному обсязі інформації про вибірову дисципліну. Для отримання більш детальної інформації здобувачі мають право ознайомитись з навчальними та робочими навчальними програмами дисциплін, а також навчальними планами підготовки фахівців з інших спеціальностей (спеціалізацій).

3.2. Випускові кафедри / відділ аспірантури здійснюють попередній запис здобувачів на вивчення вибірових дисциплін у терміни:

- до 15 квітня поточного навчального року – для здобувачів першого ступеня вищої освіти (на наступний навчальний рік);
- до 1 вересня поточного навчального року – для здобувачів другого та третього ступенів вищої освіти.

3.3. Мінімальна чисельність здобувачів першого ступеня вищої освіти у групі з вивчення вибірових дисциплін повинна складати не менше 25 осіб; другого ступеня – 12 осіб, третього ступеня – 5 осіб.

Якщо на вивчення певної дисципліни не записалася мінімально необхідна кількість студентів, деканат / відділ аспірантури доводить до їх відома про перелік дисциплін, що вважаються не обраними, і здобувач може обрати ту дисципліну, де є або може з'явитися достатня кількість здобувачів, або дисципліну вільного вибору іншої спеціалізації.

3.4. Після погодження дисциплін з випусковими кафедрами завідувачі кафедр подають деканату / відділу аспірантури заяви про обрані ними дисципліни (*додаток 1*) з проханням включити їх до свого індивідуального плану.

3.5. Заяви здобувачів щодо вибірових дисциплін, включених після погодження у встановленому порядку до індивідуальних планів, зберігаються

на кафедрі / відділі аспірантури впродовж одного року.

3.6. Якщо здобувач із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, як виключення, надавши відповідні документи, звертається до декана / завідувача аспірантури із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Здобувач, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності (спеціалізації), або з міркувань оптимізації навчальних груп і потоків.

3.7. Здобувач в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість. Внесення у ІНПЗ додаткових навчальних дисциплін без погодження декана / завідувача аспірантури не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

3.8. З об'єктивних причин здобувач може внести зміни до заявленої ним варіативної складової ІНПЗ на наступний навчальний рік, подавши відповідну заяву на ім'я декана факультету / завідувача аспірантури.

Заява може подаватись до початку навчального року за умови, що здобувач не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни. Якщо вивчення навчальної дисципліни розраховано на декілька семестрів, то змінювати ІНПЗ в частині, що стосується вибіркової дисципліни, вивчення якої розпочато, неможливо.

3.9. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року, здобувачі подають на ІНПЗ для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання.

3.10. Копія наказу про вивчення вибірових дисциплін надається до навчального відділу для складання та затвердження робочих навчальних планів, врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік та в розкладі занять.

3.11. Розклад занять формується деканатами / відділом аспірантури з урахуванням необхідності забезпечення права здобувачів на вивчення

дисциплін вільного вибору в час, що не співпадає з розкладом занять здобувача з нормативних навчальних дисциплін за відповідною спеціальністю (спеціалізацією).

4. Прикінцеві положення

4.1. Випускова кафедра може дозволити здобувачам – учасникам програм академічної мобільності – зараховувати вибіркові дисципліни, що прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності (спеціалізації) в ХНУМ імені І.П. Котляревського.

4.2. Випускова кафедра може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення студента.

4.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання ними функції споріднених компетентностей.

4.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

ЗРАЗОК

**заяви здобувача на включення до індивідуального плану
дисциплін вільного вибору (фахової програми)**

Декану факультету _____

Студента _____

(прізвище, ініціали)

курсу, групи _____

або:

Завідувачу аспірантури _____

Аспіранта _____

(прізвище, ініціали)

Курсу _____

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20__/20____
навчальний рік наступні навчальні дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

(дата)

(підпис)